

Anykštėnai kraštotyrininkai susirinko į tradicinį sambūrį-seminarą

Birutė
VENTERAITIENĖ

Lapkričio 9 d. Anykščių rajono savivaldybės Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių viešoji biblioteka kartu su Anykščių Teresės Mikeliūnaitės kraštotyros draugija organizavo aštuntus metus vykstantį tradicinį sambūrį-seminarą „Draugaukime-Bendraukime-Bendradarbiaukime“. Renginio idėjos autorė ir viena iš pagrindinių organizatorių Viešosios bibliotekos Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus vedėja Audronė Berezauskienė sukviė Anykščių krašto praeities tyrėjas iš įvairių Lietuvos miestų: Ignalinos, Kauno, Panevėžio, Vilniaus, Utenos. Savo dalyvavimu anykštėnus pagerbė iš Vilniaus atvykę Lietuvos kraštotyros draugijos valdybos nariai: tautinės kultūros tyrinėtojas žurnalo „Būdas“ vyresnysis redaktorius Juozas Šorys ir Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro Turizmo ir etnokultūrinio ugdymo skyriaus metodininkas Arvydas Ščiukaitis.

Sambūrio metu veikė VB Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus darbuotojų parengtos parodos: „2019 metų anykštėnų kraštotyrininkų darbų derlius“ ir „Didžiosios bibliotekos knygos“. Anykščių Teresės Mikeliūnaitės kraštotyros draugijos pirmininkas Tautvydas Kontrimavičius renginio pradžioje pasveikino kraštotyrininkus jubilatus ir pakvietė prisistatyti naujus Draugijos narius: tautodailininką Robertą Breskų, istoriką verslininką Anykščių

Lietuvos kraštotyros draugijos valdybos nariai Arvydas Ščiukaitis ir Juozas Šorys, 2019

krašto Garbės ambasadorių Ukrainoje Virginijų Stolių ir mokslininką literatą Bronių Šablevičių.

Seminaro metu buvo perskaityti keturi pranešimai. Tema „Genealogija kaip kraštotyros varomoji jėga“ kalbėjo atsargos pulkininkas buvęs Valstybės saugumo departamento generalinis direktorius Gediminas Grina. Kalbėtojas pažymėjo, kad besidomintys savo giminės genealogija tyrėjai turėtų išmanyti savo krašto geografinę bei ekonominę-socialinę kraštotyrą, turėtų žinoti bažnytinių beneficijų ribas ir savo giminės pavardžių paplitimo

ribas, turėtų suvokti XVIII–XIX a. transportavimo ypatumus, jei trokšta pasiekti gerų rezultatų. Teisės mokslų daktarė kraštotyrininkė literatė Irma Randakevičienė perskaitė pranešimą „Tarp gimtinės ir protėvių žemės: giminės dokumentų paieškos ir darbai archyvuose“. Nors pranešėjos artimiausi giminaičiai kilę iš Svėdasų krašto (Anykščių r.), genealoginiai tyrinėjimai ją navedė net į Trakų vaivadiją. Kalbėdama apie XVIII a. tyrinėjimus ji pabrėžė, kad studijuodama to laikmečio metrikų knygas rado daug įrašų su žodžiu „advenar“, kuris reiškia atvykėlius iš

Volynės, Podolės, Galicijos žemių. Minėtas faktas atskleidė, kad dalis dabartinės lietuvių tautos yra kilusi iš gudų ir rusėnų. Teisininkė gana smulkiai pasakojo, kaip nuo 1700 m. pavardės keitėsi Vakarų Ukrainoje, Gudijoje, Lenkijoje ir Lietuvoje. Kalbėdama apie bajoriškos kilmės paieškas I. Randakevičienė atskleidė, jog kai kurių giminių smulkūs bajorai XIX a. bajorišką kilmę prarado, nes be metrikų nepateikė kitų įrodymų ir neturėjo pinigų bajorytės dokumentų pratęsimui. Perskaičiusi pranešimą kraštotyrininkė I. Randakevičienė Anykščių bibliotekai padovanojo istorikės Tamaros Bairašauskaitės parengtą monografiją „Bajorų dvaras keičia savininką“ (2018 m.).

Sio straipsnio autorė, kalbėdama apie kraštotyros darbų rengimą ir mokslo (diplominių) darbų komplektavimą bibliotekoje, pristatė Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriuje saugomus kraštotyrininkų darbus. Istorikas, kraštotyrininkas Gintaras Vaičiūnas dalinosi savo patirtimi ir patarimais apie darbą Lietuvos ypatingajame archyve, ieškant tiesos apie partizanų kovos lai-

kotarpi. Jis kalbėjo, jog yra tokių tyrėjų, kurie rašo knygas, skelbia duomenis nepatikrinę faktų. G. Vaičiūno teigimu, rimtiems darbams parengti neužtenka pasinaudoti KGB agentūros kartoteka, reikia ieškoti medžiagos giliau. „Kuo daugiau darbo įdedi, tuo tavo darbas objektyvesnis“, – sakė G. Vaičiūnas. Žodį taręs Lietuvos kraštotyros draugijos valdybos narys J. Šorys anykštėnų rengtą sambūrį prilygino konferencijai ir sakė, jog Anykščių kraštotyros draugija yra viena iš veikliausių draugijų Respublikoje, ir jis manęs, kad kitų rajonų kraštotyrininkams iš anykštėnų derėtų daugelio dalykų pasimokyti.

Sambūrio pabaigoje buvo pristatytos 2019 m. rašytojo Rimanto P. Vanaugo, Tautvilio Užos, Raimondo Guobio, Broniaus Šablevičiaus ir kitų kraštotyrininkų išleistos knygos. Kraštotyrininkas T. Uža ne tik pasidžiaugė savo šeštąja knyga „Viešintiškių sodybos“, bet ir įteikė dovanėles bibliotekininkėms Dairai Agafanovienei, Jolantai Mameniškieniui ir Editai Stiklinskaitei, padėjusioms jam surengti parodas Ažuozerių, Viešintų bibliotekose bei Anykščių technologijos mokykloje. Nuotaikingai savo naujas knygas „Kurgiria žaliuoja, ten mūsų namai...“, „Žemė mūsų ženkle“, „Stoties viršininko istorijos“, „Svajonių Lietuvos ženklai“ auditorijai pristatė kraštotyrininkas, muziejaininkas R. Guobis.

Anykščių kraštotyrininkų sambūrio organizatoriai ir dalyviai, 2019

Projektą remia

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

